

Hatem TÜRK

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Müge Yılmaz*, Ahmet Üstün**, Hatice Odacı***

Özet

Bu araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının iletişim becerisi düzeylerinin üniversite, yerleşim birimi, yaş ve sınıf düzeyine göre incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunu, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Amasya Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinden 356 öğrenci oluşturmuştur. Tüm gruba “İletişim Becerileri Envanteri” ve “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Öğrencilerin iletişim becerileri düzeyleri üniversitelerine ve sınıf düzeyine göre farklılık gösterirken yerleşim birimi ve yaşlarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul Öncesi, Öğretmen, Okul Öncesi Öğretmen Adayları, İletişim, İletişim Becerisi.

Communication Skills Levels of Preschool Teacher Candidates According to Some Variables

Abstract

The aim of this study was to investigate communication skills levels of Preschool Teacher Candidates in Ondokuzmayıs University, Amasya University and Karadeniz Technical University Education Faculty Preschool Education Section according to some variables such as university, place of living, age, class. Research group consisted of 356 students. “Communication Skills Inventory” and “Personal Information Form” were administered to the research groups. Significant difference was found between university and class, while it was not found between communication skill level, place of living and age of the students.

Key Words: Preschool, teacher, preschool teacher candidate, communication, communication skill.

Giriş

Sosyal bir varlık olan insan çevresindeki bireylerle iletişim kurmak durumundadır. Temel olarak iletişimin bir ihtiyaç olduğunu söylemek mümkündür. İnsan, evrim merdiveninin en üst basamağını işgal eden, jest ve mimikleri en iyi kullanan, gelişmiş refleks ve içgüdülerinin yanında dili de içine alan çok karmaşık öğrenilmiş davranışlarla iletişim kuran tek varlıktır (Ergin ve Birol, 2005).

İletişim kavramı içerdiği farklı yönleri ile tanımlanmaktadır. İletişim; Latince “Communis” yani “ortak” kelimesinden gelmektedir ve insanların toplu halde yaşamaya başlamalarından itibaren toplumsal etkileşimlerde rol oynayan, sembolik mesajların karşılıklı ulaştırılmasıyla bazı anlamları aralarında paylaşma sürecidir (Telman ve Ünsal, 2005; İnceoğlu, 2000; Bilen, 2004). “İletişim” sözcüğü; başkalarıyla birlikte olma, bağlantı sağlama, bilgiyi ya da haberi paylaşma, yayma, çoğunluğa genelleme, herkesin paylaşmasını sağlama ve herkese pay verme anlamına gelmektedir (Köknel, 1993). İletişim, kişiler arasında yer alan düşünce ve duygu alışverişini dile getiren bir terimdir (Cüceloğlu, 1980). İletişim kavramı olarak birden fazla yapıyı içerisinde barındırmaktadır. Bu yapılar içerisinde üçü baskın olarak yer almaktadır. Bunlar; yapı, içerik ve kullanımdır. İletişim her zaman bazı yapıların kullanımını doğrultusunda oluşur. Örneğin, karşılıklı konuşma, mimik ve jestler, işaret dili, yazılı formlar, çizimler, yüz ifadeleri, ses

tonu ve daha pek çoğu gibi (Landa, 2005). Bireyler bu yapıları kullanarak istedikleri içerikleri iletir ve iletişimi bir araç olarak kullanırlar.

Bir insanın ilişkilerinin niteliği, o insanın yaşamının kalitesini belirler. Her birey kendisi ve çevresiyle kurduğu iletişimden kendisi sorumludur (Yüksel, 1994). İlişki kurma ihtiyacından ve karşılıklı birtakım hedeflere ulaşma çabasından doğan iletişim, teknoloji katkısıyla gelişirken aynı zamanda giderek karmaşıklaşmakta ve zorlaşmaktadır. Bu nedenle günümüzde iletişim, her ve meslekteki bireyin teknik olarak bilmesi ve bu konuda becerilerini geliştirmesi gereken bir kavram olarak hayatımızda yer almaktadır (Balcı, 1996). İnsanların yaşamlarının farklı bölümlerinde örneğin, meslek hayatlarında işlerine yarayacak farklı iletişim becerilerini bilmeleri gerekmektedir. Özellikle insanlarla doğrudan iletişim kurmayı gerektiren doktor, hemşire, polis, öğretmen gibi meslek gruplarında bu ihtiyaç daha büyük önem kazanmaktadır. Öğretmenlik mesleği kendi içerisinde sınıf içi etkileşimde kullanılması gereken temel becerilerin yanı sıra farklı iletişim becerilerine de gereksinim duymaktadır. Pianta ve arkadaşlarının (2005) yaptığı bir araştırmada okul öncesi eğitim alan çocukların sınıf ortamını ve sınıfın öğretmenini değerlendirmeleri istenmiştir. Çocukların sınıf ile ilgili görüşleri, öğretmenin duyarlılığı ve sürecin yani onlarla geçirilen sürenin kalitesi ile doğrudan ilişkili bulunmuştur.

Örneğin, doktorlar iletişim becerilerini etkili olarak kullandıklarında hastaları onlardan daha fazla faydalanmaktadırlar. Bu becerileri sayesinde ilk olarak hastalarını daha iyi tanırlar ve problemi daha net görürler. İkinci olarak hastalar onların bu yaklaşımlarından dolayı daha fazla tatmin olurlar ve problemleri anlaşıldığından onların tedavilerini daha rahat kabul ederler. Üçüncü olarak doktorların bu yaklaşımlarından dolayı hastalar, gerekli olan davranış değişikliklerini gerçekleştirebilirler. Dördüncü olarak doktorların etkili iletişim becerileri sayesinde hastalar daha az endişe duyarlar ve son olarak da onların bu yaklaşımları hastaların kendilerini iyi hissetmelerini sağlar (Maquire ve Pitceathyl, 2002). Aynı durum, okul öncesi öğretmen adayları ve bütün öğretmenler için de geçerlidir. Öğretmenler de doktorlar gibi öğrencileri hangi yaş grubunda olurlarsa olsunlar onları tanımak ve onlarla ilgilenmek ile sürece başlarlar. Bu, öğrencilerin gelişimi açısından önemlidir. İkinci olarak öğrenciler bu yaklaşımdan memnun kalırlar. Öğrenmeye ve beraber gelişmeye açık olurken öğretmenin uygulamalarına ve öğreteceklerine güvenirlir. Üçüncü olarak onların bu yaklaşımlarından dolayı öğrenciler gerekli olan davranış değişikliklerini gerçekleştirebilirler. Dördüncü olarak etkili iletişim becerileri kullanan öğretmenler sayesinde öğrenciler daha az endişe yaşarlar ve son olarak bu yaklaşım onların kendilerini iyi hissetmelerini sağlar. Böyle bir durumda sürecin kalitesi büyük bir olasılıkla artacaktır. Sahip oldukları iletişim becerileri farklı yollar izlemesine rağmen öğrenciler, hayatları boyunca iletişim kurmaktadırlar (Dalen ve arkadaşları, 2002). Bir ihtiyaç olduğunu kabul ettiğimiz iletişim, aslında çocukluk çağında bile yaşam kalitemizi doğrudan etkileyen bir değişken olarak hayatımızda yer almaktadır. İletişim beceri düzeyleri yüksek olan öğretmenlerin daha nitelikli sınıf ortamı oluşturacakları şüphe götürmemektedir.

Öğrenci başarısında öğretmenin sınıfta yarattığı etkileşim ortamı çok önemlidir. Öğretmenin sınıftaki başarısında, sosyal yeterliği, teknik yeterliğinden daha etkilidir (Bulut, 2004). Okul öncesi eğitimin bireyin yaşamındaki yeri, okul öncesi öğretmenlerinin sorumluluğunu artırmaktadır. Öğrencinin rol modelleri arasında yer alan öğretmen, alan bilgisi yanında iletişim gibi kişisel becerileriyle de öğrenciye model olmaktadır. Bu bağlamda, okul öncesi öğretmen adaylarının iletişim beceri düzeylerini belirlemeye yönelik araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının iletişim beceri düzeylerinin üniversite, sınıf düzeyi, yaş ve yerleşim birimine göre değişip değişmediğini belirlemektir.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2006–2007 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ), Amasya Üniversitesi (AÜ) ve Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Eğitim Fakülteleri Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem ise, bu öğrenciler arasından rastgele seçilen üç yüz elli altı öğrencidir.

Bilgi Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak İletişim Becerileri Envanteri (İBE) kullanılmıştır. İletişim Becerileri Envanteri, bireylerin iletişim beceri düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. İletişim Becerileri Envanterinin denemelik maddelerini oluşturmak için bu konuyla ilgili kaynaklar gözden geçirilmiştir. Bu bilgiler ışığında iletişim becerisi tanımlanarak yüz üniversite öğrencisinin görüşleri alınmıştır. Elde edilen yüz elli madde, iki yüz beş kişilik bir gruba uygulanarak grubun %25'i tarafından kabul görmeyen maddeler elenerek yüz otuz beş maddeye indirilmiştir. Daha sonra alınan uzman kanısı ile otuz iki madde daha elenerek yüz üç maddeye düşürülmüştür. Deneme formu üç yüz öğrenciye tekrar uygulanarak açık ve anlaşılır olmayan on yedi ve .05 düzeyinde anlamlı olmayan on altı maddenin elenmesi ile yetmiş maddeye düşürülmüştür. Gerekli güvenilirlik ve geçerlik çalışması yapılan bu form, Danışma Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi konulu doktora tezinde kullanılmıştır (Balcı,1996). Tezde kullanılan yetmiş maddelik envanter gözden geçirilerek daha geniş bir gruba (n=500) uygulanmış ve kırk beş maddelik bir envanter elde edilmiştir. Testi yarılama yöntemiyle yapılan güvenilirlik çalışmasında $r=.64$, test tekrar test sonucunda ise $r=.68$ olarak bulunmuştur. “İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği” (Korkut, 1996) ile yapılan geçerlik çalışmasında benzer ölçekler katsayısı .70 ‘dir (Ersanlı ve Balcı,1998).

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, okul öncesi öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre iletişim becerileri düzeylerinin anlamlı bir fark gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

1. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre İletişim Becerileri Düzeylerine Ait Sayısal Bilgiler

Öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğrencilerin iletişim becerileri düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre İletişim Becerileri Düzeyleri

İletişim Becerisi	Kaynak	SD	KT	KO	F	Önem
	Gr. Arası	2	10498,314	5249,157	24,177	Önemli
	Gr. İçi	353	76640,776	217,113		
	Toplam	355	87139,090			
Üniversite	N	X	SS			
OMÜ	95	172,01	13,44			
KTÜ	162	163,17	16,73			
AÜ	99	175,46	12,18			
Toplam	356					

* $P<.05$

Tablo 1’e bakıldığında öğrencilerin iletişim becerileri öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılık göstermektedir. Hangi gruplar arasında fark olduğunu anlamak için yapılan LSD (Least Significant

Degree) testi sonuçlarına göre KTÜ (X=163.17)-OMÜ(X=172.01) ve KTÜ(X=163.17)-AÜ(X=175.46) arasında anlamlı bir fark görülmektedir. Ortalamalara göre Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin diğer iki üniversitede öğrenim gören öğrencilerden daha düşük olduğu gözlemlenmektedir.

2. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşadıkları Yerleşim Birimine Göre İletişim Becerileri Düzeylerine Ait Sayısal Bilgiler

Yaşadıkları yerleşim birimine göre öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tabloya bakıldığında okul öncesi öğretmen adaylarının yaşadıkları yerleşim birimine göre iletişim becerileri düzeyleri açısından anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenmiştir.

İletişim Becerisi	Kaynak	SD	KT	KO	F	Önem
	Gr. Arası	2	247,942	123,971	,504	Önemsiz
	Gr. İçi	353	86891,148	246,151		
	Toplam	355	87139,090			
	Yerleşim Birimi	N	X	SS		
	Köy	41	171,17	13,79		
	İlçe	150	168,92	15,65		
	İl	165	168,42	16,14		
	Toplam	356	168,94	15,66		

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşadıkları Yerleşim Birimine Göre İletişim Becerileri Düzeyleri

* P>.05

3. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre İletişim Becerileri Düzeylerine Ait Sayısal Bilgiler

Yaşlarına göre öğrencilerin iletişim becerileri düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre İletişim Becerileri Düzeyleri

İletişim Becerisi	Kaynak	SD	KT	KO	F	Önem
	Gr. Arası	2	805,539	402,769	1,647	Önemsiz
	Gr. İçi	353	86333,551	244,571		
	Toplam	355	87139,090			
	Yaş	N	X	SS		
	17-19	71	171	13,57		
	20-22	236	169	15,70		
	23+	49	165,73	17,954		
	Toplam	356	168,94	15,66		

*P>.05

Tablo 3’e bakıldığında okul öncesi öğretmen adaylarının yaşa göre iletişim beceri düzeyleri

açısından değişiklik göstermediği gözlemlenmiştir.

4. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre İletişim Beceri Düzeylerine Ait Sayısal Bilgiler

Sınıf düzeylerine göre öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tabloya bakıldığında okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre iletişim becerileri düzeyleri açısından anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan LSD testi sonucunda birinci sınıf ($X=170.63$) ve dördüncü sınıf ($X=164.84$) öğrencileri ve ikinci sınıf ($X=172.63$) ile dördüncü sınıf ($X=164.84$) öğrencileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Dördüncü sınıf öğrencilerinin iletişim becerileri düzeylerinin, diğer sınıflardan düşük olduğunu söylemek mümkündür.

İletişim Becerisi	Kaynak	SD	KT	KO	F	Önem
	Gr. Arası	3	3098,026	1032,675	4,325	Önemli
	Gr. İçi	352	84041,064	238,753		
	Toplam	355	87139,090			
	Sınıf Düzeyi	N	X	SS		
	1. Sınıf	61	170,63	14,76		
	2. Sınıf	92	172,63	12,52		
	3. Sınıf	104	168,60	15,49		
	4. Sınıf	99	164,84	18,05		
	Toplam	356	168,94	15,66		

Tablo 4. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre İletişim Becerileri Düzeyler

* $P<.05$

Tartışma ve Yorum

Bu araştırmada Ondokuzmayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültelerinde Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dallarına devam eden üç yüz elli altı öğrencinin iletişim beceri düzeyleri, onların öğrenim gördükleri üniversite, yaşadıkları yerleşim birimi, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre araştırılmıştır.

Öğrenim gördükleri üniversitelere ve sınıf düzeyi değişkenine göre iletişim becerileri düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla kullanılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre, gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Hangi gruplar arasında fark olduğunu test etmek amacıyla yapılan LSD testi sonucunda iletişim becerileri düzeyine göre KTÜ ile OMÜ ve AÜ arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Aynı şekilde sınıf düzeyine göre hangi gruplar arasında fark olduğunu anlamak için yapılan LSD testine göre birinci ve ikinci sınıf öğrencileri ile dördüncü sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının yaşadıkları yerleşim birimine ve yaş değişkenine göre iletişim becerileri düzeyleri açısından anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenmiştir. Laidlaw ve arkadaşları (2006) Kanada Dalhousie Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri ile yaptıkları bir çalışmada, yaş değişkeni ile iletişim becerilerine bakıldığında anlamlı bir fark bulmuşlardır. Aynı zamanda genç tıp öğrencilerinin iletişim becerilerinin, onlara oranla yaşlı tıp öğrencilerinden daha iyi olduğu gözlemlenmiştir. Korkut (2005) "Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi" isimli çalışmasında yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulamamış ve bunun nedenini, ele alınan yaş gruplarının yetişkin yaş grubu olması ile açıklamıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarında yaş değişkenine göre fark çıkmamasına rağmen, sınıf değişkenine ait

sonuçlara bakıldığında aslında benzer bir yapının var olduğunu söylemek mümkündür. Diğer meslek gruplarına bakıldığında ise farklı sonuçlar ile karşılaşılabilir. Örneğin Tutuk, Al ve Doğan (2002) tarafından yapılan bir çalışmada hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin sınıf büyüdükçe iletişim becerilerinin de geliştiği görülmektedir. Birinci sınıf öğrencilerinin algıladıkları iletişim becerisi ortalama puanı X:69.75 iken, dördüncü sınıf öğrencilerinin ortalama puanı X:76.0 bulunmuştur. Bunun sebebinin birinci ve ikinci sınıfta yer alan genel ve mesleki iletişim dersleri ve diğer ders içeriklerinde iletişimle ilgili konuların vurgulanması olarak açıklanmaktadır. Bu durumun neden kaynaklandığını ortaya çıkaracak nitel araştırmalar yapılabilir. Dördüncü sınıf öğrencileri için staj programları içerisinde alan bilgilerinin gelişiminin yanı sıra iletişim becerilerini geliştirecek temel beceri uygulamalarına ve seminer çalışmalarına da yer verilebilir. Araştırma sonuçlarına göre iletişim becerisi kazandırmada dördüncü sınıf öğrencilerinin desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu sonuçlar bize okul öncesi öğretmen adaylarının iletişim beceri düzeyleri ile ilgili bazı ipuçları vermektedir. Bu bir pilot çalışmadır. Daha kesin sonuçlara ulaşmak için, daha geniş örneklem üzerinde öğrencilerin iletişim beceri düzeyleri ile ilgili daha ayrıntılı bilgi verecek çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca Eğitim Fakültelerinin Okul Öncesi Eğitimi programlarında etkin iletişim becerileri kazandıracak ve mesleki yeterliliklerini arttıracak derslere yer verilebilir. Özellikle tıp alanında çalışma anında iletişim becerilerinin kazandırılması ile ilgili eğitim çalışmaları mevcuttur. Rollnick, Kinnersley ve Butler'ın (2002) önerdiği model bunu olanaklı kılmaktadır. Bu modelle yetişkin öğrenme yöntemleri iletişim becerileri eğitiminin odak noktasına yerleştirilmiştir. Öğrencilerin ihtiyaçlarının saptanmasının ardından öğretme prensipleri birey merkezli danışmayı yansıtmaktadır. Becerilerin temel yaklaşımını empatik dinleme, somutlaştırma, özetleme, planlama oluşturmaktadır. Bireysel supervizyonları ve grup eğitimlerini içerir. Eğitimlerde etkileşim örnekleri, ses ve görüntülü etkileşim kayıtları ve rol oynama etkinlikleri vardır. Aynı şekilde okul öncesi öğretmenleri için de alan çalışması sırasında eğitim almalarını sağlayacak model önerileri geliştirilebilir. Anaokulu öğretmen adaylarının empatik becerilerini geliştirmeye yönelik geliştirilen iletişim becerisi eğitimi mevcuttur (Kapıkıran ve Kapıkıran, 2000), bu ve buna benzer eğitim programları geliştirilmelidir. Aynı zamanda araştırmada kullanılan ölçek bireysel olarak iletişim beceri düzeylerini göstermektedir. Fakat araştırmada öğretmen adaylarının çocuklarla kurduğu iletişim becerileri değerlendirilmemiştir. Bu konuda gerek ölçek geliştirme gerekse değerlendirme çalışmaları yapılması alanın ihtiyaçlarını daha iyi anlamamıza hizmet edebilir.

Kaynakça

- Balcı, S. (1996). *Danışma Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Bilen, M. (2004). *Sağlıklı İnsan İlişkileri*, 6. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bulut Bozkurt, N. (2004). *İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, (http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2004_Cilt2/sayı_4/443-452.pdf).
- Cüceloğlu, C. (1980). *İnsan İnsana*, 2. Baskı. Ankara: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Dalen , J. Van., Kerkhofs, E., Verwijinen, G. M., Knippenberg-van den Berg, B. W., Hout, H. A., Scherpbier, A., Vleuten, P. M. (2002). Predicting communication skills with a paper andpencil test, *Medical Education*, 36: 148-153.
- Ergin, A., ve Birol, C. (2005). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ersanlı, K., ve Balcı, S. (1998). İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Cilt II, Sayı: 10., 7-12.
- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum-Algı-İletişim*, 3. Baskı. Ankara: İmaj Yayıncılık.
- Kapıkıran, N., ve Kapıkıran, Ş. (2000). *İletişim Becerisi Eğitiminin Anaokulu Öğretmenliği Öğrencilerinin Empatik Eğilim ve Empatik Becerileri Üzerindeki Etkileri*, (http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/sayı_8_Özel_Sayı).

- Korkut, F. (1996). İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışmaları, *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (7), 18-23.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 143-149.
- Köknel, Ö. (1993). İnsanı Anlamak, 4. Baskı. İstanbul: Altın Kitaplar.
- Laidlaw, T.S., Kaufman, D.M., Macleod, H., Zanten, S., Simpson, D., Wrixon, W. (2006). Relationship of resident characteristics, attitudes, prior training and clinical knowledge to communication skills performance, *Medical Education*, 40: 18-25.
- Landa, R. (2005). Assessment of Social Communication Skills in Preschoolers, *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, 11: 247-252.
- Maguire, P., ve Pitceathly, C. (2002). Key Communication Skills and How ToAcquire Them, *BMJ Clinical Review*, Vol: 325, September.
- Pianta, R., Howes, C., Burchinal, M., Bryant, D., Clifford, R., Early, D., Barbarin, O. (2005). Features of Pre-Kindergarten Programs, Classrooms, and Teachers: Do They Predict Observed Classroom Quality and Child-Teacher Interactions?, *Applied Developmental Science*, 9 (3), 144-159.
- Rollnick, S., Kinnery, P., Butler, C. (2002). Context-bound communication skills training: development of a new method, *Medical Education*, 36: 377-383.
- Telman, N., ve Ünsal, P. (2005). İnsan İlişkilerinde İletişim. İstanbul: Epsilon Yayıncılık Hizmetleri.
- Tutuk, A., Al, D., Doğan, S. (2002). Hemşirelik Öğrencilerinin İletişim Becerisi ve Empati Düzeylerinin Belirlenmesi, *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 6(2), 36-41.
- Yüksel, H. (1994). Bireylerarası İletişime Giriş. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi, Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları No: 96.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Karşılaşılan Yazım ve Noktalama Hataları (Giresun Örnekleme)

Şenol SANCAK*, Erhan DURUKAN**, Mehmet ALVER***

Özet

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini “yazım ve noktalama kurallarına uygunluk” değişkeni çerçevesinde değerlendirmek ve tespit edilen sorunlara çözüm önerileri sunmaktır. Bu amaçla, Giresun il merkezinden seçilen 11 okuldaki 7. sınıf öğrencilerine ait toplam 405 adet yazılı kâğıdı 2005 TDK Yazım Kılavuzu’nda yer alan yazım ve noktalama kurallarına uygunlukları açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular yazım kurallarına ve noktalama kurallarına yönelik olarak iki farklı grupta değerlendirilmiştir. Çalışma sonunda öğrencilerin gerek yazım gerekse noktalama yönünden birçok hata yaptığı; hataların büyük bölümünün (yaklaşık %50) “de, da” bağlacının, büyük harflerin, noktanın ve virgülün kullanımından kaynaklandığı; yazım ve noktalama kurallarının öğrenciler tarafından yeterince kavranmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: yazım, noktalama, yazım kılavuzu, yazılı anlatım, Türkçe öğretimi.

Orthography and Punctuation Errors On The Writings Of Junior High School Students in Class 7 (Giresun Sample)

Abstract

The aim of this study is to evaluate the writing skills of junior high school students in class 7 in terms of orthography and punctuation rules and to propose some solutions to the problems determined. Hence, totally 405 exam-papers belonging to the students in class 7 selected from among 11 junior high schools in the province of Giresun were studied in terms of their